

STREFA Dzieci i Młodzież
PSYCHOLOGII

Presja bycia najlepszą

Studium przypadku 13-letniej Kasi.
Gdy edukacja staje się wyścigiem,
a social media lustrem porównań

Presja bycia najlepszą. Studium przypadku 13-letniej Kasi.
Gdy edukacja staje się wyścigiem, a social media lustrem porównań
Copyright © Warszawa 2026 by Wiedza i Praktyka sp. z o.o

Autor: Ewa Turecka
Redakcja: Anna Gardyniak
Korekta: Zespół
Koordynator produkcji: Mariusz Jezierski
Koordynator projektów wydawniczych: Anna Jagodzińska
Content & Publishing Leader: Marta Grabowska-Peda
Projekt graficzny okładki: Agnieszka Makowska

Zdjęcie na okładce: Freepick
Skład i łamanie: Agnieszka Makowska
Wydanie I

Stan prawny: styczeń 2026
ISBN: 978-83-8409-531-7
Kod produktu: 1BA0214

Wydawca:
Wiedza i Praktyka sp. z o.o.
03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a
tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10
www.wip.pl

Publikacja uwzględnia stan prawny obowiązujący na dzień 15 stycznia 2026 r.

Niniejsza publikacja oraz wszystkie zawarte w niej teksty, grafiki i materiały są chronione prawem autorskim. Żadna część tego e-booka nie może być reprodukowana, przechowywana w systemach wyszukiwania lub transmitowana w jakiegokolwiek formie i jakimikolwiek środkami – elektronicznymi, mechanicznymi, kopiowania, nagrywania lub innymi – bez uprzedniej pisemnej zgody Redakcji.

Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło.

Treści zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie informacyjny i edukacyjny. Publikacja została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności oraz z wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów oraz konsultantów. Niemniej jednak zawiera ona ogólne wskazówki i nie powinna być traktowana jako indywidualna porada prawna, finansowa, medyczna ani żadna inna forma profesjonalnej konsultacji.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za decyzje podjęte na podstawie informacji zawartych w tej publikacji. W przypadku potrzeby uzyskania specjalistycznej porady zaleca się konsultację z odpowiednim ekspertem lub specjalistą w danej dziedzinie.

Spis treści

Presja bycia najlepszą	4
Od redakcji	5
Gdy „wszystko jest w porządku” – a dziecko już nie daje rady	7
Studium przypadku – historia Kasi	7
Praca terapeutyczna EMDR	8
Rola rodziny – Kasia	9
Relacje rówieśnicze i wpływ mediów społecznościowych	9
Możliwe reakcje rodziców po usłyszeniu diagnozy wypalenia edukacyjnego	11
Co dzieje się w mózgu dziecka podczas wypalenia edukacyjnego – skutki neurobiologiczne	12
Podsumowanie	13
Karta pracy terapeutycznej	14

Presja bycia najlepszą

Studium przypadku 13-letniej Kasi
Gdy edukacja staje się wyścigiem,
a social media lustrem porównań

Plus karty pracy dla psychoterapeuty,
rodziców, nauczycieli i uczniów

Od redakcji

W pracy terapeutycznej z dziećmi i nastolatkami coraz częściej spotykamy się z pozornie „dobrze funkcjonującymi” pacjentami: uczą się poprawnie, nie sprawiają trudności wychowawczych, bywają grzeczni, odpowiedzialni, ambitni. Na pierwszy rzut oka – wszystko jest w porządku. A jednak pod tą warstwą „radzenia sobie” narasta napięcie, przeciążenie i ciche poczucie, że trzeba zasłużyć na akceptację.

Współczesna presja nie ma już tylko szkolnego wymiaru. Nie kończy się po ostatniej lekcji ani nie zatrzymuje na ocenach w dzienniku. Dziś rywalizacja trwa dalej: w mediach społecznościowych, w grupach klasowych, w porównywaniu się z rówieśnikami, którzy wyglądają na „lepszycy”, bardziej przebojowych, bardziej lubianych, bardziej idealnych. Internet stał się dla wielu nastolatków lustrem, w którym codziennie sprawdzają swoją wartość – i jednocześnie miejscem, w którym bardzo łatwo tę wartość podważyć.

To, co dla dorosłych bywa „motywacją”, u dzieci może stać się ciężarem nie do udźwignięcia. Uczniowie zaczynają funkcjonować w stanie stałego pobudzenia, napięcia i samokontroli. Coraz częściej pojawiają się objawy przypominające wypalenie: emocjonalne wyczerpanie, drażliwość, spadek energii, bezsensowność, trudności z koncentracją, unikanie szkoły, a także narastające poczucie pustki i bezsensu. Zdarza się, że dziecko nie umie już powiedzieć, czy cokolwiek robi dla siebie, czy wyłącznie po to, by sprostać oczekiwaniom.

Ten e-book powstał z myślą o Tobie – terapeutcie, psychologu, specjalistce – który pracuje z młodzieżą w kryzysie przeciążenia edukacyjnego i emocjonalnego. Znajdziesz tu studium przypadku 13-letniej Kasi, u której presja szkolna i porównywanie się w mediach społecznościowych doprowadziły do wyraźnego spadku nastroju, poczucia własnej wartości oraz narastającej rezygnacji. Historia Kasi pokazuje, jak łatwo nastolatek może utknąć w przekonaniu: „nie jestem wystarczająca”, nawet jeśli obiektywnie robi bardzo wiele.

W publikacji łączymy perspektywę psychologiczną z praktyką gabinetową: opisujemy proces terapii, możliwe reakcje dziecka i rodziny, a także mechanizmy podtrzymujące trudności, takie jak wstyd, samokrytyka, perfekcjonizm i uzależnienie

samooceny od wyników. Ważnym elementem jest również wątek neurobiologiczny: przewlekły stres nie tylko obciąża emocjonalnie, ale realnie wpływa na funkcjonowanie mózgu dziecka, jego zdolność uczenia się, regulacji emocji i odzyskiwania motywacji.

Ważną częścią e-booka są narzędzia, które możesz wykorzystać w pracy: lista kluczowych obszarów do wywiadu terapeutycznego oraz karty pracy dla terapeuty, rodziców, nauczycieli i samego ucznia. Ich celem jest nie tylko „zmniejszenie objawów”, ale przede wszystkim odbudowanie poczucia bezpieczeństwa, sprawczości i wewnętrznej wartości dziecka – niezależnej od ocen, porównań i cudzych oczekiwań.

Mamy nadzieję, że ta publikacja będzie dla Ciebie wsparciem: merytorycznym, praktycznym i porządkującym. A przede wszystkim – że pomoże Ci lepiej rozumieć tych młodych pacjentów, którzy nie zawsze potrafią powiedzieć: „jest mi trudno”, ale swoim zachowaniem, zmęczeniem i wycofaniem proszą o jedno: żeby ktoś zobaczył ich naprawdę.

Redakcja Strefy Psychologii Dzieci i Młodzież

Gdy „wszystko jest w porządku” – a dziecko już nie daje rady

Współczesna młodzież dorasta w świecie nieustannego porównywania, w którym sukces stał się obowiązkiem, a słabość – powodem do wstydu. Presja edukacyjna, obecna w szkołach od lat, dziś przybrała nowy wymiar. Nie kończy się wraz z ostatnią lekcją, lecz trwa dale: w sieci, na grupach klasowych, w mediach społecznościowych. Internet stał się nie tylko przestrzenią kontaktu, ale także sceną, na której młodzi ludzie codziennie występują, rywalizując o uwagę, akceptację i uznanie.

Dla dorastających nastolatków, których tożsamość dopiero się kształtuje, to ogromny ciężar: nadmiar bodźców, oczekiwań i porównań. Każdy „lajk” staje się potwierdzeniem wartości, a jego brak źródłem lęku i wstydu.

Coraz więcej młodych osób funkcjonuje więc w stanie permanentnego napięcia. Chcą sprostać oczekiwaniom szkoły, rówieśników i ideałowi z Internetu. U wielu pojawiają się objawy typowe dla wypalenia: zmęczenie, drażliwość, bezsenność, spadek motywacji oraz narastające poczucie pustki. W świecie, który nieustannie domaga się „więcej”, młodzi coraz częściej czują, że sami z siebie nie są wystarczający.

Studium przypadku – historia Kasi

Kasia, 13-letnia uczennica, dorasta w klasie pełnej ambitnych, wyróżniających się dziewczyn. Choć jest zaangażowana, często słyszy, że mogłaby bardziej się postarać. Z czasem zaczyna wierzyć, że jest gorsza i niewystarczająca. Coraz częściej czuje się wykluczona – drobne komentarze, brak zaproszenia czy ironiczne uśmiechy utwierdzają ją w przekonaniu, że nie pasuje.

Wieczorami spędza wiele czasu na TikToku i Instagramie, gdzie obserwuje rówieśniczki odnoszące sukcesy. Z jednej strony je podziwia, z drugiej porównuje się i czuje coraz większą frustrację. „Scrollowanie” staje się sposobem na ucieczkę od napięcia i poczucia bezradności.

Zgodnie z klasyfikacją ICD-11 (WHO, 2022) u Kasii obserwuje się objawy zespołu wypalenia szkolnego (QD85), wynikające z przewlekłego stresu i presji edukacyjnej. Widoczne są także symptomy reaktywnego obniżenia nastroju (F32.A): emocjonalne wyczerpanie, spadek motywacji, trudności z koncentracją i niska samoocena. Czynnikiem podtrzymującym trudności pozostaje presja porównań i ekspozycja na idealizowane obrazy sukcesu w mediach społecznościowych.

Praca terapeutyczna EMDR

Na początku Kasia chciała przekonać terapeutę, że zupełnie nic jej nie jest. Powtarzała, że po prostu jest głupia, że nic nie potrafi i że inni mają talent, a ona nie. Mówiła, że bardzo chce się zmienić, chce się uczyć, ale nie potrafi się zmotywować. Czuła, że jest gorsza od innych dziewczyn i że nigdy nie będzie taka jak one. W trakcie rozmów często pojawiały się emocje – czasem wybuchwała płaczem, innym razem mówiła z rozdrażnieniem, że ma już tego wszystkiego dość.

Zdarzało się, że po kilku spotkaniach mówiła, że nie chce już przychodzić, bo i tak nie da się jej pomóc. Twierdziła, że jest beznadziejna i że nie ma sensu próbować. Potem jednak wracała, a jej postawa zmieniała się w kierunku frustracji i złości, jakby wewnętrznie walczyła między potrzebą pomocy a przekonaniem, że na nią nie zasługuje. Takie emocjonalne wahania były wyrazem jej bezsilności, ale też potrzeby zauważenia i zrozumienia.

Podczas terapii zastosowano elementy **EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing)**, które pomogły Kasii dotrzeć do wspomnień leżących u podstaw jej obniżonego poczucia własnej wartości. W trakcie pracy pojawiały się obrazy sytuacji szkolnych, w których doświadczała zawstydzenia, krytyki i porównywania z innymi. Dzięki procesowi przetwarzania emocji Kasia zaczęła rozumieć, że jej trudności nie wynikają z braku zdolności, lecz z lat napięcia, presji i porównań.